

**SAHİBİ VE YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ :**

**TÜRKİYE İSLAM ENSTİTÜLERİ
TALEBE FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN**

Cahid BALTACI

İDARE MÜDÜRÜ :

İSMAİL L. ÇAKAN

BU SAYIDA

SELÂM (KURBAN)	İSLÂM MEDENİYETİ
ALLAHA İMAN	Ebul-A'lâ EL MEVDÜDİ Ter.: Mehmet AYDIN
GURBETTE BAYRAM (Şiir) ...	Rekin ERTEM
KURBAN VE BAYRAM	İ. Necmeddin NURSACAN
TASAVVUF	Asis. Selçuk ERAYDIN
HZ. PEYGAMBERİN (Şiir) ...	Muhsin İlyas SUBAŞI
EBÛ BEKR EL-KETTÂNÎ ...	Dr. A. Subhi FURAT
TEVFİK FİKRETE REDDİYE (Şiir)	Ahmet AVNİ
DÖNÜŞ	İsmail L. ÇAKAN
ALTIN VE GÜMÜŞ FİATLARI KARŞISINDA, ZEKÂT, SADAKA-İ FITR VE KURBAN'IN EDASI	Ali ŞAFAK
TARİH HASRETİ (Şiir)	Adnan GİZ
İSLÂM MEDENİYETİ	Sırrı ÜÇER
TEHLİL (Şiir)	İsmail SAFA
İSLÂM DİNİ VE İSLÂM ÂLEMİ	Veli ERTAN
ALLAHA İNANANLARLA İNANMAYANLAR ARASINDAKİ FARK	Sabri AKDENİZ
AKADEMİK HÜRRİYET	Nahit DİNÇER
BURSA'DA MÂNÂ (Şiir)	Arif EMRE
KIZ MI, OĞLAN MI?	Dr. Asaf ATASEVEN
KAB B' ZÜHEYR	Süleyman TÛLÛCÛ
İSLÂMÎ TÜRK KÜLTÜRÜ VE BUGÜNKÜ NESİL	Necati BİRİNCİ
DİYANET VE DİN EĞİTİMİ MENSUPLARI TÜKETİM KOOPERATİFİ	Sefer DÖNMEZ
SUALLERE CEVAPLAR	Gazi MERT
AYYAR HAMZA	Hilmi KURTULUŞ
HABERLER	İSLÂM MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 82/1
Tel. : 22 46 02

CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme Ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K: 1315

S İ R K E C İ

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara : T.İ.H.O.M.C.F. Genel Başkanı: **Mehmet KARAMAN**
Kayseri: T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı : **İ. N. NURSAÇAN**
Konya : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başk. : **Ahmet FİDAN**
İzmir : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başk. : **Orhan ÇETİN**
Dış Münasebetler : **Mahmut ÖZTÜRK**

TEKNİK KADRO

Sekreter : **Erdoğan ATAĞ** Ressam : **Gürbüz AZAK**
Dizgi ve Baskı : AHMET SAİT MATBAASI — İSTANBUL
Yıl : 1. Sayı : 8
Basıldığı Tarih : 9 Mart 1968

ABONE

Yıllık : 12 sayı, 30. TL.

Altı Aylık : 6 sayı, 15. TL.

Öğrencilere % 20 Tenzilât yapılır.
Yabancı Memleketlere İki katı.

Bir sayısı : 250 Kuruş.

İLÂN TARİFESİ

Dış Kap. : 2 renk 2.500 TL.
Tek renk 2.000 TL.

İç Kapak : 2 renk 1.500 TL.
Tek renk 1.000 TL.

Renkli ilân sahifesi :

Tamamı : 1.200 TL.

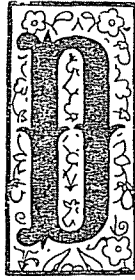
1/2 : 750 TL.

1/4 : 400 TL.

1/8 : 250 TL.

Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınamaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez.

KURBAN VE BAYRAM

İNİMİZDE bazı gün ve geceler, diğerlerine nazaran husûsî bir kıymet taşırlar. Taşıdıkları kıymet, vukûta sahne oldukları ulvî bir hâdiseden veya yapılması icabeden taattan dolayıdır. Yoksa bizatihi değildir.

Arabî aylardan Zilhiccenin ilk on günü ve «Eyyam-ı Teşrik» denilen Zilhiccenin 11, 12 ve 13 üncü günleri mübârek günlerdir. Nitekim Allahın Rasûlü :

ما من ايام افضل عند الله من ايام عشر

الاضحى فاكثروا فيها من ذكر الله عزوجل

(1)

Yani : «Allah katında kurbandan önceki on günden daha üstün gün yoktur. O günlerde aziz ve cefil olan Allah'ı çok zikrediniz» buyurmuşlardır.

Zira mezkûr günlerde; cihânın dört bucağından ırkları, dilleri, renkleri ayrı fakat iman ve idealeri bir, gönülleri aynı sevgiyle dolu, ruhları aynı hisle mütehasis milyonlarca mü'min Ka'be'ye akın ediyor! Yüce dinimizin beş rûknünden birini edâ etmek için Rabb-i Zülcelâlin : واذن في الناس بالحج (2)

«İnsanlar içinde Hacı ilân et!» ilâhî davetine icabetin ليك الله ليك

mânâmla, evlâd ü iyâl kaygusundan âzâde, malımla canımla huzurundayım. ليك الله ليك Buyur Mevlâm, buyur! diyerek İslâm güneşinin tülü' ettiği beldeye koşuyor! Ka'be-i Muazzamanın etrafında gece gündüz pervaneler gibi dolaşiyor. Bir müddet mahşer hayatını sembolik olarak yaşıyor, madde ihtirasından uzaklaşarak ihrama bürünüyor, ayak yalın, baş kabak ليك

diyor. Makam, mevki üniforma, âmirlik ve memurluk farkının kalktığı (3) ان اكرمكم عند الله اتقاكم

«Şüphesiz ki sizin Allah nezdinde en şerefliiniz takvaca en ileride olanınızdır» ilâhî beyanının tebarüz ettiği günler!

Bugünlerde ibadetleri ve zikri artırmamız emrediliyor. Billhassa Allah'ın Rasûlü şu zikri tavsiye ediyor :

افضل ما قلت انا والانباء من قبلي يوم

عرفة الله اكبر الله اكبر لا اله الا الله والله

اكبر الله اكبر والله الحمد (4)

«Benim ve benden önceki Peygamberlerin Arefe günü okudukları en kıymetli tekbir : Allahü Ek-

(1) Müsned, c. 2, s. 83.

(2) El-Hac: 27.

(3) El-Hucurat: 13.

Hazırlayan :

İmdat Necmeddin
NURSAÇAN

(Kayseri Yüksek İslâm
Enstitüsü Öğrencisi)

ber, Allahü Ekber, Lâ ilâhe illallahü vallahü ekber, Allahü Ekber ve illahilhamd» dir.

TEŞRİK TEKBİRLERİ

YUKARIDA metni kaydedilen tekbire «Teşrik Tekbiri» denir. İmâmeyn (İmam Ebü Yusuf İmâm Muhammed'e göre Arefe günü sabah namazından itibaren Bayramın dördüncü gününün ikindi namazına kadar 23 vakit farz namazlardan sonra okumak vacibdir. Bu hususta, yalnız kılanla cemaatla kılan, mukim ile misafir, erkek ile kadın arasında fark yoktur. Selâm verdikten sonra kalkıp biraz yürüyen veya dünya sözü söyleyen kimse tekbirini zayi etmiş olur. Zayi edilen tekbirin kazası yoktur. Ancak tekbir günlerinde kazaya bırakılan namaz yine aynı günlerde kaza edilirse tekbiriyle beraber kaza edilir.

Bu tekbir, İtri merhum tarafından segah makamında bestelenmiş ve milletimiz tarafından da o günden beri câmilerde, dinî meclislerde ağır ve ezgin edâsiyle okunagelmıştır. Teşrik Tekbirlerini bir binaya benzecek olursak bânisinin üç Peygamber Aleyhisselâm olduğunu görürüz. Şöyle ki: Meleklerin peygamberi olan Cebraîl (A.S.) gökten koçu getirirken:

الله اكبر الله اكبر
diyerek gelir. Bunu duyan Hazret-i İsmail

لا اله الا الله والله اكبر
diye mukabele eder. Allahın lûtfunu ve Hazret-i İsmail'in ihlâsını gören yaşlı peygamber Hazret-i İbrahim:

İbnül Emin Mahmud Kemâl Bey, «Son Asır Türk Şairleri» adlı eserinde mezkûr tekbirle ilgili şöyle bir fıkra anlatır: Yeni Osmanlılar Cemiyetinden bir ekip Fransaya gider. Paris'te bir akşam Fransızlarla otururlarken söz marşlardan açılır. Fransızlar Türklerin millî marşlarının olup olmadığını sorarlar. Ekipden, Cemiyetin Başkanı Necip Paşanın torunu Mehmed Bey, «Arzu ederseniz millî marşımızı terennüm edelim» der. Fransızlar, memnuniyetle dinleyeceklerini söylerler. Mehmed Bey ve arkadaşları bülbül bir seda ile tekbiri okurlar. Fransızlar terennüm edilen tekbirdeki müstesnâ özelliğe ve ilâhî güzelliğe hayran kalırlar.

Evet; İslâm, Mîmarîde, Hat san'atında, Edebiyatta ve Mûsikîde en güzel san'atı getirmiştir. Binaenaleyh Kurban Bayramında tekbirle ruhumuzu dinlendirmeli, gönlümüzü zü nurlandırmalıyız.

KURBAN

ALLAH'A manen yaklaşmak için ibadet niyetiyle kesilen husûsî hayvanın adıdır.

KİMLER MÜKELLEFTİR?

Hür, mukim, müslim ve hâcet-i asliyesinden başka — artıcı olsun olmasın, üzerinden bir yıl geçsin veya geçmesin 200 dirhem gümüş veya 20 miskal altın kıymetinde — eşyası bulunan kimse mükelleftir. Mükellef olduğu halde kesmeyenler için Allahın Rasûlü:

من كان له سعة ولم يضح فلا يقربن مصلانا
(5)

«Bir kimse için mâlî imkân olup da Bayramda Kurban kesmezse, namazgâhımıza yaklaşmasın.» buyurmuşlardır.

Kurbandan maksad, ilâhî rızayı tahsil ve O'na olan şükür borcunu ödemektir. Yaratanımız:

وان تعدوا نمت الله لا تحصوها
(6)

«Eğer Allahın (bunca) nimetini birer birer saymak isterseniz (ne mümkün?) Siz (onları) icmâl sûretiyle bile sayamazsınız» buyurur. Bitmez tükenmez nimetler muvacehesinde O'na olan kulluk borcumuzu mal ve canımızla ödemeye çalışmamız gerekmez mi?

Ger tenim üzre kılım cümle
zebân olsa dahi
Edemem şükrün edâ, nimetinin
binde birin

diyen şâir ne kadar haklıdır.

İnsan, Allah yolunda gerekince can vermeyi fanî cana minnet bilmelidir. Kul, ilâhî rıza için can vermeye hazırlanınca ilâhî lûtf imdadı yetişiyor. Melekût âleminde şimşekler çakıyor. Kur'an-ı Kerim'in gözlerimiz önüne serdiği ilâhî tablo tecellî ediyor.

Mevlâmız, 90 yaşındaki pîr-i fanî Halil İbrâhîm aleyhisselâma rüyasında oğlu Hazret-i İsmâil'i kurban etmesini emir buyuruyor. Peygamberin rüyası vahiy, tâbiri de vahiy olduğundan icrası vacib ilâhî bir emir oluyordu. Şebâbetin bütün güzelliklerini cami' bulunan sevgili oğlu Hazret-i İsmâil'i, Hazret-i İbrahim ilâhî rıza için Kurban edecekti.

HAZRET-İ İBRAHİM

قال يا بنى انا ارى في المنام انى اذبحك
فانظر ماذا ترى
(7)

«Oğulcuğum! Ben rüyamda kendimi; seni boğazlıyor görüyorum. Bak artık ne düşünürsün?» dedi.

Hazret-i İsmâil:

قال يا ابا انا ما تؤمر ستجدنى ان شاء الله من الصابرين
(8)

«Babacığım! Sana edilen emir ne ise yap. İnşallah beni sabredenlerden bulacaksın» dedi.

Bundan sonra, Yaratanımız şöyle buyurdu:

فلما اسلما وتله للجبين . و ناديتاه ان يا ابراهيم . قد صدقت الرؤيا انا كذلك نجزي المحسنين . ان هذا الهو البلاء المين .
وفديناه بذبح عظيم
(9)

«Vakta ki bu sûretle ikisi de (Allahın emrine) ram oldular. (İbrahim) onu alını üzerine yıktı. Biz ona «Ya İbrahim, rüyana sadakat gösterdin. Şüphesiz ki biz iyi hareket edenleri böyle mükâfatlandırırız» diye nidâ ettik. Hakikat bu, apaçık ve kat'i bir imtihandı. Ona büyük bir Kurbanlık fide verdik» (*).

Diğer bir âyet-i kerimede de (10)

انه من عبادنا المؤمنين

«Hakikat o, mümin kullarımızdandı» buyrulmaktadır.

Demek ki Hazret-i İbrahim, imanının sesini duyuyor ve ilâhî emre uyuyor. Yaşının kemâlî ve gönlünün rikkati, «Oğulcuğum

يا بنى» diye hitab edecek şefkate sahip olmasına rağmen ağır ve büyük imtihanda muvaffak oluyor. Mevlânın lûtf ve rahmeti ulaşıyor.

Biz de imanımızın sesini duyar, ilâhî rızayı arar, mal ve canımızla Allah yolunda cihada atılırsak, Mevlânın rahmetine katılacağız. Zira O:

وكان حقاً علينا نصر المؤمنين
(11)

«Mü'minlere yardım etmek ise üstümüzde bir hakdır.»

(5) Camius Sağır, c. 2, s. 152.

(6) İbrahim: 34.

(7) Saffat: 102.

(8) Saffat: 102.

(9) Saffat: 103-107.

(*) Bazı seyyar-kitapçılarda mezkûr tabloyu tasvir eden levhalar satılmaktadır. Cebraîl (A) kanatlı bir kız şeklinde gösterilmektedir. Bu husus İslâm itikadına uygun değildir. Zira meleklerin kanatları vardır. Fakat mahiyetleri bizce meçhuldür.

(10) Saffat: 111.

(11) El-Rum: 47.

ولن يجعل الله للكافرين على المؤمنين سبيلا

(12)

«Allah, kâfirlere mü'minlerin aleyhinde (galebeye) aslâ bir yol (ve imkân) bahşetmez.»

ولا تهنوا ولا تحزنوا واتم الاعلون ان

(13) كنتم مؤمنين

«(Ey mü'minler), gevşemeyin, mahzun olmayın, siz eğer (gerçekten) mü'min iseniz (düşmanlarınıza galib ve onlardan) çok üstünsünüz» buyurmaktadır.

Şurasını ehemmiyetle kaydedelim ki Kurbanda asıl gaye, kan, kemik değildir. Rabbimizin (14) وانحر

«Kurban kes» emr-i celliine inkıyattır. Nitekim Cenab-ı Hak :

لن ينال الله لحومها ولا دماؤها ولكن

(15) يناله التقوى منكم

«Onların ne (sadaka edilen) etleri, ne kanları hiç bir zaman Allah'a (yükselip) erişmez. Fakat sizden O'na (yalnız) takva ulaşır»

MÂİDE Süresinin 27. âyet-i kerimesinde de Hazret-i Âdem'in iki oğlunun Allah'a takdim ettikleri Kurbanlardan ihlâşlı olanının kabul, diğerinin red edildiği bildirilirken :

(16)

«Allah, ancak (kendisinden) korkanlarını kabul eder» buyurulmaktadır.

KURBANIN ETİ VE DERİSİ

Mendub olan kurbanın etini üçe taksim ederek birini fakirlere vermeli, birini eşe dosta ikram etmeli, birini de kendi ve âilesi için alıkoymalıdır. Ancak çoluk çocuğu fazla olan orta halli müslüman, Kurbanın etini tamamen kendi ve âilesi için ayırabilir.

İslâm :

وتعاونوا على البر والتقوى ولا تعاونوا

(17) على الاثم والعدوان

«İyilik etmek, fenalıklardan sakınmak hususunda birbirinizle yardımlaşın. Günah işlemek ve haddi aşmak üzerinde yardımlaşmayın» der.

Allah'ın Rasûlü :

ليس المؤمن الذي بيت شعباً وجاره

(18) جائع الى جنبه

«Komşusu aç iken karnını doyurup rahatça uyuyan kimse olgun mümin değildir.»

ما زال جبريل عليه السلام يوصيني بالجار

(19) حتى ظننت انه سيورثه

«Cebrâil (A.S.) bana komşu hakkında o kadar tavsiyede bulundu ki komşuyu komşuya mirasçı kılabileceğimi buyurmaktadır.

İslâmın, ictimâî huzur için vaz' ettiği prensipler sadece nazariye ve doktrin olarak kalmamış, onun fiilen tatbikatına asırlar, vakıalar ve tarih şahid olmuştur. İslâm, çeşitli vesilelerle köleliği, zulmü, cehli, haksızlığı ve ahlâksızlığı kaldırmağa çalışmıştır. Bunun yanında kardeşlik, birlik, yardımlaşma ruh ve şuurunu getirmiştir.

Kurbanın derisi, evde demirbaş eşya olarak kullanılabilirdiği gibi hayır müesseselerine teberru olarak da verilebilir. Satılıp parasının yenmesi câiz değildir.

KURBANLIK HAYVANIN VASIFLARI

A — **KOYUN - KEÇİ** : En az bir yaşını doldurmuş olmalı. Altı ayı bitirmiş olup bir yaşındaki gibi gösterişli olanlar da olur.

B — **SİĞİR - MANDA** : En az iki yaşını doldurmuş olmalı.

C — **DEVE** : En az beş yaşını doldurmuş olmalı. Koyun ve keçi bir kişi için, sığır, manda ve deve 1-7 kişi için Kurban olur.

Tavuk, horoz gibi hayvanlar kurban niyetiyle kesilemezler. Bir veya iki gözü kör olan, dişlerinin yarısından fazlası olmayan, yürüyemeyecek kadar zayıf veya topal olan, kulağının veya kuyruğunun yarısından fazlası kırılmış olan hayvanlar kurban olamaz. Ancak fakir olan bir müslüman, yukardaki ayıplardan biri bulunan hayvanı Kurban edebilir.

Kurban, Bayramın birinci günü bayram namazı kılındıktan itibaren üçüncü günün akşamına kadar kesilebilir. Gece kesmek mekruhtur. Kurban, kibleye karşı yatırılır :
بِسْمِ اللَّهِ الْكَبِيرِ diyerek bıçak

hayvanın boğazına çalınır. Kurban sahibi kesebiliyorsa kendi keser. Değilse ehil birisine kestirir, kendi de hazır bulunarak :

ان صلاتي و نسكي و محباي و ممانى لله

(20) رب العالمين لا شريك له

«Şüphesiz benim namazım da, ibadetlerim de, dirimim de, ölümüm de

hiç bir ortağı olmayan, âlemlerin Rabbi Allahındır» âyet-i celliyesini okumalıdır.

Besmele kasden terkedilirse kurban olmadığı gibi, eti de haram olur. Önce şah damarı ile yemek ve nefes borusu kesilir. Kan aktıktan sonra da murdar ilik kesilir.

BAYRAM

KURBAN BAYRAMINDA ÜÇ VACİB VARDIR :

- A — Teşrik tekbirleri,
- B — Bayram namazı,
- C — Kurban kesmek.

Bunlardan başka bayramda tebrikleşmek, ziyaretleşmek İslâm ahlâkındandır. Bayram, kırgınlık ve dargınlıkların sona ermesine, hâsımların barışıp, hımsımların buluşmasına vesile olmalıdır. Unutmayalım ki **BİZ AYRILIĞI YOK ETMEZSEK, AYRILIK BİZİ YOK EDECEKTİR.**

Düşman sesi duymak istemezsen
Kardeş sesidir uyan bu sestem
Kalkınca görür ki akşam olmuş
Vaktiyle uyanmayan bu

sesten (21)

Allah Rasûlünün tavsiyesine kulak verelim :

تهادوا و تحابوا و تصافحوا يذهب الغل

(22) عنكم

«Birbirinize hediye veriniz, sevişiniz ve musafaha ediniz ki kin ve düşmanlık duygusu gitsin.»

ان من موجبات المغفرة ادخالك السرور

(23) على اخيك المسلم

«Müslüman kardeşine sevinç vermek mağfireti gerektiren sebeplerin en önemlisidir.»

Mübarek Kurban Bayramının yurdumuz, milletimiz ve âlem-i İslâm için hayır ve bereketle dolu feyizli günler olmasını yüce Rabbimizden niyaz ederiz.

(12) El-Nisa: 141.

(13) Âl-i İmran: 139.

(14) El-Kevser: 2.

(15) El-Hac: 37.

(16) El-Mâide: 27.

(17) El-Mâide: 2.

(18) Et-Tergib vetterhib, c. 3, s. 358.

(19) Et-Terğib, c. 3, s. 360; Riyazus-salihin, s. 184.

(20) El-En'am: 122.

(21) H. Basri Çantay.

(22) Camius Süğür, c. I, s. 133.

(23) Camius Sağır, c. I, s. 100.